

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

תוכן עניינים

- א. ממחט שנמצאת בעובי בית הכוסות מצד אחד כשרה משני צדדין
טרפה ולא אמרינן ליחזי אי קופא לבר אי קופא לגיו 2
- ב. ההוא מחטא דאישתכח בסמפונא רבה דכבדא ... מכשר 5
- ג. ההיא קשיתא דאישתכח במרה ... הא ודאי סימפונא נקט ואתאי אף
על גב דלא קא נפקא מירבל הוא דרביל ליה וה"מ דדיקלא אבל דזיתא מיבזע בזע
6
- ד. אינקבה ריאה היכא דממשמשא ידיה דטבחא ... והלכתא תלינן ...
דהא תלינן בזאב מורנא ... והלכתא לאחר שחיטה פריש 6
- ה. להביא חלב שעל גבי הדקין ... להביא חלב שע"ג הקבה ... מה חלב
המכסה את הקרב תותב קרום ונקלף אף כל תותב קרום ונקלף 10
- ו. חלב טהור סותם טמא אינו סותם 15
- ז. שלשה משקים אסורים משום גילוי היין והמים והחלב ושאר כל
המשקים מותרים ... חמשה אין בהם משום גילוי ציר וחומץ שמן ודבש ומוריים ר"ש
אומר אף הן יש בהן משום גילוי ... אוסר בדבש 17
- ח. חלב העשוי ככובע אינו סותם היכא אמרי לה חיטי דכרכשא ואמרי
לה טרפשא דליבא 20

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

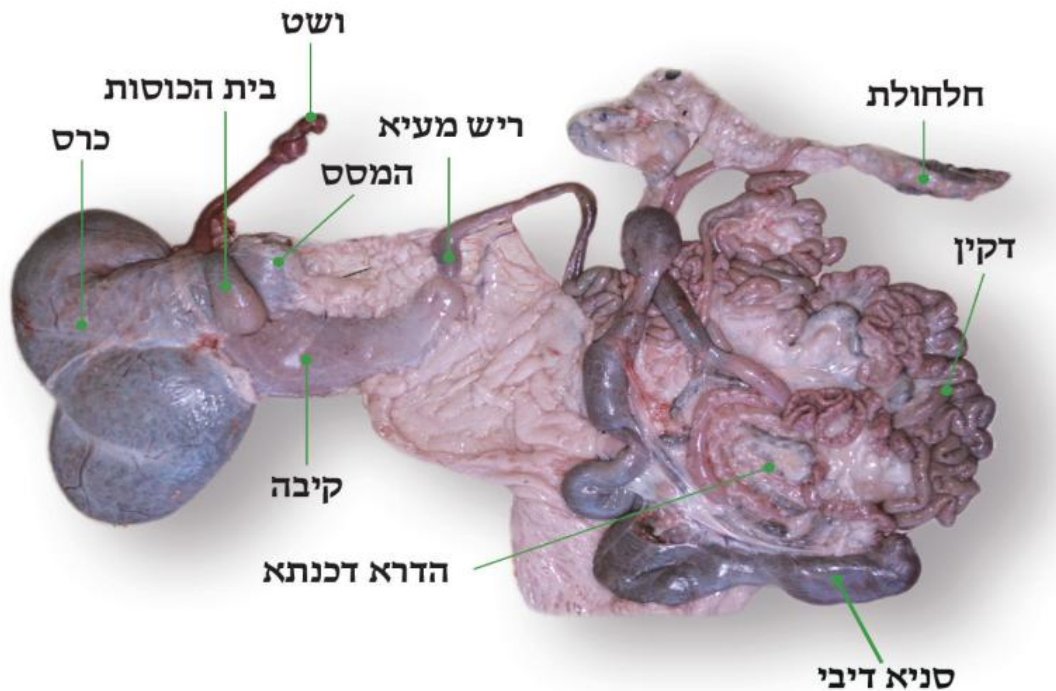

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

דף מט.

א. ממחט שנמצאת בעובי בית הכוסות מצד אחד כשרה משני צדדין טרפה ולא אמרינן ליחזי אי קופא לבר אי קופא לגיו

מחט¹ או קויץ שנמצא תחוב בהמסס או בעובי בית הכוסות ולא ניכר מעבר אל עבר, הופכין אותו ובודקין אותו² מבחוץ כנגד פי המחט, אם נמצא עליו קורט דם או חלודה בידוע שכולה היתה נקובה אלא שחזרה המחט לאחוריה והבריא וטריפה.

¹ שו"ע ונו"כ מה ה

² וכו' הט"ז שבדיקה זו היא חיוב אפי' בניקב מצד א' דלא כרמ"א שמיקל בהפסד מרובה:

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

אבל בנמצא קורט דם סביבות הנקב כשירה עד שימצא קורט דם כנגד פי המחט³.

ואם לא נמצא עליו קורט דם⁴ או חלודה⁵ כנגד פי המחט לא ניקב כולה וכשירה, ואפילו לא נשאר רק מעט מעורר החיצון שלא ניקב⁶.

ואפילו ראש העב שלו לצד חוץ לא אמרינן דרך חוץ נכנסה ונקבה⁷, אלא תולין לומר אוכלין ומשקין דחקה כן עד שנכנסה תוך הקרום בצד העב שלה.

וה"מ במצד א' אבל מב' צדדין בכל גוונא טריפה בין שנמצא קורט דם סביב הנקב אף על פי שלא נמצא כנגד פי המחט ובין שלא נמצא כלל קורט דם בנקב זולתי בפני המחט, טריפה.

ואם עבר המחט מעבר אל עבר ועודנו תחוב בו, בודקים אותו אם נמצא קורט דם סביב המחט⁸ או עלתה בה הליחה בידוע שקודם השחיטה ניקב כולו וטריפה⁹.

³ ש"ך ממרדכי ושאר גדולים

⁴ וא"ת דהכא אמרינן שכיון שלא יש שם קורט דם מבחוץ כשירה ולא חיישינן שמא הבריאה ולעיל בסימן ל"ג בישב לה קוץ בושט חיישינן שמא הבריאה כבר תירצו הרא"ש בפסקיו בפא"ט והסמ"ק דשאני ושט דכיון שהוא מתנוגע תמיד איכא למיחש שמא מעיקרא ניקבו הב' עורות של ושט ומחמת הנענוע חזרה המחט ונכנס קצת בפנים ואז עלה הקרום מבחוץ משא"כ הכא דאם איתא שעבר מעבר אל עבר כך היה ראוי להמצא גם עתה וגם הקרום לא היה יכול לעלות שם כי המחט מעכו מלעלות ומדלא נמצא עתה כי אם מצד אחד א"כ כך היה מתחילה ולא ניקב מעבר לעבר.

⁵ ורש"ל כתב דבניקב מצד א' חלודה לא מעלה ולא מוריד, וגם כתב בשם מהר"מ מ"ץ דבחלודה באמצע המחט כשר, והב"ח מטריף בכל ענין, ש"ך. ונראה דברי הב"ח, פר"ח.

⁶ וכ' הש"ך אפי' למאן דאוסר בהמסס מודה בבית הכוסות דכשר מאחר שעורו עב לא חיישינן שמא הבריאה.

⁷ אף על גב דגבי כבד כסי' מ"א טריפה הכא כיון דאיכא אוכלים ומשקים אמרי' דחקה ולא ניקבו הדקין ואין חילוק בזה אם המחט קטנה או גדולה.

⁸ זה החילוק בין צד א' לשני צדדים דמצד אחד דוקא עליו ובב' צדדים אפילו סביב. ועוד חילוק דבצד אחד אם נמצא ק"ד בפנים כשר עד שנמצא ק"ד בחוץ ובב' צדדים אפילו נמצא בפנים ק"ד טריפה וכ"כ אחרונים דבזה מוכח שנעשה מחיים). וכ' הש"ך אף אם הוא רחוק קצת מן הנקב כרוחב קש וכה"ג נמי טריפה וכן אם ניקב מב' צדדים ונמצא קורט דם בין מבפנים בין מבחוץ טריפה וכ"כ הט"ז

⁹ וכתב הגהות שבס"ס או"ה דמסתמא אם הוא רחוק קצת מן הנקב כרוחב קש וכה"ג נמי טריפה, ומביאו הב"ח. וכתבו רש"ל והב"ח דבניקב משני צדדין טריפה בנמצאת קורט דם סביב המחט בין בפנים ובין מבחוץ, וכ"כ דרישה ופרישה בס"ס ל"ז, ש"ך.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ואם לאו אחר השחיטה דחק ועבר וכשירה, דכיון שהמחט עודנו שם אילו עבר מחיים היה דם או חלודה סביבה.

אבל כשאין המחט לפנינו אסורה כשניקב כולו אפילו אין בו קורט דם דשמא ביציאת המחט הלכה לה גם כן הקורט דם ונפסדה.

ואפילו אם המחט בפנינו אם מלחו או הדיחו אותה אסורה אפילו אין שם דם וחלודה, דחיישינן שמא ע"י המליחה או הדחה עבר הדם והחלודה, ויש מקילין להתיר אם לא ניקב מעבר לעבר והודח ונמלח או שנאבד¹⁰ או לקחו המחט משם, ומפני שהמחט דקה מאד לא ניכר מקום נקיבתה לבדוק מבחוץ אחר קורט דם. ולא בדק מבחוץ אם היה עליו קורט דם, ויש לסמוך עליהו¹¹ במקום במקום הפסד מרובה.

¹⁰ כ' הש"ך דלכאורה נראה לפרש דמיירי שנאבד בית הכוסות והיה ידוע שלא ניקב לחוץ אבל היכי דנאבד ולא היה ידוע אי ניקב לחוץ או לאו טריפה אפי' בהפסד מרובה וכ"כ הט"ז מיהו שאר פוסקים מתירין אף בזה (וכ"ש אם ידוע בודאי שלא ניקב לחוץ רק דלא ידע אם יש ק"ד מבחוץ ונאבדו ע"ש בש"ך. ופר"ח פסק להקל דוקא אם ידוע שלא ניקב לחוץ אבל היכא דנאבד ולא היה ידוע אם ניקב לחוץ או לא לכ"ע טרפה ע"ש וצ"ע

¹¹ ודוקא כשנאבד הב"ה, או לקחו המחט משם והיה ידוע שלא ניקב לחוץ, אבל היכא דנאבד או לקחו המחט משם ולא היה ידוע אם ניקב לחוץ או לא לכ"ע טריפה, ודלא כת"ח כלל צ"ד ורש"ל דמכשירים בהא, וליתא דהא ספיקא דאורייתא ולחומרא וכ"כ נמי הפר"ח ע"ש.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

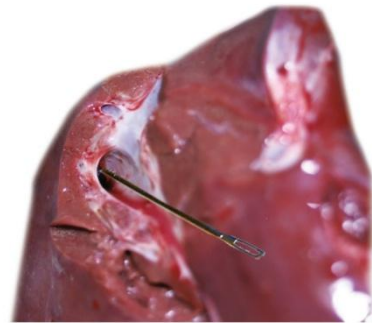
יש אומרים¹² דבזמן הזה דאין אנו בקיאים בבדיקות יש להטריף אם נקבה המחט משני צדדין¹³ אפילו לא נמצא קורט דם ולא חלודה דאין אנו סומכין בזה על בדיקתינו מאחר דניקב משני צדדין והכי נהוג. ובהפסד מרובה¹⁴ יש להכשיר אף בזמן הזה¹⁵.

ג. ההוא מחטא דאשתכח בסמפונא רבה דנבדא ... מכשר

סמפון גדול שבכבד

מחט שנמצא¹⁶
בסמפון גדול
שבכבד¹⁷ והוא
סמפון הקנה
שנכנס בתוכו,
וכן אם נמצא

בסמפון גדול של ריאה כשרה, דודאי דרך סמפון באה ואפילו בדיקה אינה צריכה.

¹² רמ"א שם

¹³ והמחבר השמיט זה, ובאמת מהרש"ל ושאר אחרונים לא כתבו כלל חומרא זו, ואפשר מש"ה השמיטוה המחבר הג"ה זו. אבל מ"מ אנו אין לנו אלא פסק רמ"א וכמ"ש והכי נהוג. ואף דלכאורה נראה הטעם הא דבניקב מב' צדדין אין אנו סומכין על בדיקתינו משום דצריך בקיאות גדול לבדוק מבפנים וגם מבחוץ, א"כ בהמסס בניקב מצד א' נמי צריך בקיאות גדול לבדוק מבפנים וגם מבחוץ יהיה ג"כ טריפה בניקב מצד א' אף שאין קורט דם לא מבפנים ולא מבחוץ, ואין לסמוך בזה על בדיקתינו, מ"מ בהמסס אם לא ניקב משני צדדים כשר כשאין שם קורט דם כלל, דאפילו להאוסרים בהמסס היינו כשיש שם קורט דם בפנים וכמ"ש לעיל והיא גופא חומרא בעלמא והבו דלא לוסף עלה דנימא דאין אנו בקיאים, ועוד דהאוסרין אוסרין מטעם דחיישינן שמא הבריא א"כ איכא כאן ספיקי טובא, ועוד דגם בניקב מב' צדדים כתב הב"ח דיש להכשיר בהפסד מרובה בזמן הזה, וכן ראוי להורות הואיל דרש"ל ושאר אחרונים והמחבר לא כתבו כלל חומרא זו, וכן בבית הכוסות בניקב מצד א' וליכא קורט דם מבחוץ כשירה, ואף דאיכא ריעותא דמלאהו והדיחו אין להטריף בהפסד מרובה דדילמא יש קורט דם לפנינו ואין אנו בקיאים אלא סמכין במצד א' אהמקילין.

¹⁴ השי"ך אבל היכא דבדק וליכא ק"ד מבחוץ כשר אפי" שאלא במקום הפסד מרובה ודוקא בבית הכוסות אבל בהמסס אפי" ליכא ק"ד מבחוץ אלא מבפנים טריפה רק שלא במקום הפ"מ. ואין להקשות הא גבי ריאה אליבא דכ"ע לא מכשירין אלא בבדיקה וצ"ל דשאני ריאה דקרומים שלה דקים מאד. והט"ז חולק על רמ"א ופוסק שאין לסמוך אדעת המקילין אף במקום הפסד מרובה ע"ש (כתב הט"ז בשם שי"ד דאין היתר מצד אחד אלא כשהמחט מונח בחלל ב"ה כדרך המאכל ולא תחובה באורך דופן דאם מונח בדופן ב"ה באורך אפי" מצד א' ומבפנים אסור כיון דחללו רחב אי דרך הושט עייל על הפרש איבעיא ליה לאשתכוחי אלא ודאי נקב ואתי ועיין שי"ך וט"ז ופר"ה. מחט שנמצא בעובי הכרס ולא יצא לחוץ מקצת התלמידים רצו להטריף. והרדב"ז סי' קי"ג הסכים עם הטבחים שהכשירוהו. ב"ה שניקבו ב' עורות זה שלא כנגד זה כשירה דמינת נייחי. ש"ס שי"ך

¹⁵ שי"ך בשם הב"ח ומהרש"ל

¹⁶ שו"ע ונו"כ מא ז

¹⁷ (בין במחט גסה ובין במחט דקה אפילו קופה לבר וכ"כ הרשב"א וכן מתבאר בדברי הרמב"ם בפ"ו וכ"כ רבינו ירוחם ופשוט הוא.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

**ג. ההיא קשיתא דאישתכח במרה ... הא ודאי סימפונא נקט
ואתאי אף על גב דלא קא נפקא מירבל הוא דרביל ליה
וה"מ דדיקלא אבל דזיתא מיבזע בזע**

גרעין שנמצא במרה, אם היה כמו גרעין של תמרה שאין ראשה חד מותרת, דודאי דרך הסמפון באתה ולא נקבה, ואם ראשה חד כגרעינה של זית אסורה שמא ניקבה אותה כשנכנסה, וזה שלא נראה הנקב מפני שהוגלד פי המכה וקרום שעלה מחמת מכה במקום שהנקב פוסל בו אינו קרום, וכל שכן אם נמצא מחט¹⁸ או קוץ במרה דטריפה.

אבנים הנמצאים במרה כן נמצא לפעמים מחמת חולי דנתקשה הליחה ונעשה כמו אבן, ואינו מענין הטרפות¹⁹, ונהגו להכשיר.

**ד. אינקבה ריאה הינא דממשמשא ידיה דטבחא ... והלכתא
תלינן ... דהא תלינן בזאב מורנא ... והלכתא לאחר
שחיטה פריש**

אם נמצא נקב²⁰ בריאה במקום שיש לתלות שנעשה אחר השחיטה, כגון במקום שהעביר הטבח ידו בכח²¹ או שתלשה בכח או שלקחה זאב²²

¹⁸ ואין חילוק בין קופה לבר או לגיו לעולם טריפה וכ"כ בד"מ וכ"כ מהרש"ל פא"ט סי' מ"ט ושאר אחרונים, והדין עמהם דאם קופה לבר חוששין שמא נכנס דרך הויט מהדקין ויצא מהדקין לחלל הבהמה ונקבו ומשם נכנסה למרה, ואי קופה לגיו וחודה לבר נמי טריפה דאפי' ת"ל דודאי דרך הקנה נכנסה מתוך שעור המרה רך ודק חיישינן שמא לאחר שנכנס במרה נקבה אותה והוגליד פי הנקב כסברת הר"ן שהובא בב"י ע"ש. ש"ך

¹⁹ וכ"כ במג"י בסולת למנחה [כלל פט דין יב] דנמצא לפעמים אבנים בכבד ובמרה, בפרט בעוף שקורין אינדיק [תרנגול הודו] דנעשה מחמת רגזותו, יד יהודה

²⁰ שו"ע ונו"כ לו ה

²¹ שאם לא העביר בכח או שלא היה המקום דחוק כגון מצר החזה ודאי דלא תלינן וכמ"ש הב"י.

²² או כלב וכיוצא בהן לשון הרמב"ם בפ"ו ור' ירוחם כתב דה"ה עכו"ם, וב"ח השיג עליו דודאי זאב וכלב דרכן לעשות נקבים אבל עכו"ם למ"ל לעשות נקב. והש"ך כתב דאף ר"י לא קאמר אלא כשידוע שהעכו"ם עשה בה נקבים, וקמ"ל דאף ע"ג דלא ידעינן אי היה בה נקבים מקודם או לא דלא סמכינן אעדותו דעכו"ם מ"מ תלינן הכל בעכו"ם דהשתא עכו"ם וזאב שווין, ופרי"ח תירץ עוד דר"י לצדדין קאמר ועכו"ם כשלא החזירן כלל וכן הוא לשון הכל בו ע"ש וכ"כ הב"ח.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

והחזירה נקובה, מוקמינן הבהמה אחזקת כשרות שרוב בהמות בחזקת כשרות הן עומדות, ותלינן להקל לומר הטבח והזאב²³ נקובה וכשרה²⁴. ואפילו יש שם נקבים הרבה שלא במקום שיניו תלינן כולהו בזאב²⁵.

מיהו אין לתלות הנקב ביד הטבח אלא אם כן הנקב הוא משוך, שניכר שעל ידי שנסתבך ביד הטבח נמשך ונקרע, אבל אם הוא עגול לא תלינן ביד הטבח, שאין דרכו להיות עגול כשנקרע על ידי משמוש היד.

וכל זה מיירי נמי כשיודע בבירור שמשמש במקום הנקב הא לאו הכי לא, ומחמרינן מספק דילמא לא משמש במקום הנקב ואת"ל משמש אימור לא נקב והוי תרי ספיקא לחומרא²⁶.

וכן אם נמצאו עליה תולעים שנקבחה ואין ידיעה אם לפני שחיטה נקבחה או לאחר שחיטה כשרה, שאנו תולין לומר מתוך שהבהמה בחייה מנשמת הריאה מרחפת תמיד בלי הפסק ואין כח בתולעת לנקב ובודאי לאחר שחיטה נקבחה.

²³ ואפילו נמצא בועה במקום הנקב וכדמוכח לקמן בס"ל ל"ז והכי מוכח בפסקי תוס' וכן מוכח מדברי רש"י גבי אין מקיפין בבעי, וכ"כ שם הרשב"א והר"ן דאע"ג דאיכא ריעותא כה"ג בריאה דאיכא למימר מחמת בועי אינקב ומחיים תלינן בטבחה ולקולא, וכ"כ הט"ז וב"ח בשם ראבי"ה והסכימו עמו והכי נקמינן. וכתב פר"ח ומסתברא אף אם הקיפו ולא דמו כשרה משום דבועות עשויות להשתנות כדלקמן ס"ס ל"ז

²⁴ דע שהפר"ח והש"ך הוכיחו מש"ס דכל היכא דאיכא למתלי בזאב או בטבח כשר בלא הקפה וכן כתב בהגהת מרדכי פ"ק דחולין בשם ר' שמחה ומביאו מהרש"ל פא"ט סי' נ' והכי מוכח נמי להדיא מדברי הטור, מיהו אי מתרמי דאקיף העתיקו רש"ל וש"ך דהגהות מרדכי כתב דכל היכא דתלינן אפי' אי מקיפו ולא דמי כשירה דסמכינן אחזקתא דנשחטה בחזקת היתר עומדת ואמרינן אף על פי ששניהם נעשו לאחר שחיטה זימנין דלא דמי עכ"ל, אבל הפר"ח כתב וז"ל אף על פי שרש"ל וש"ך העתיקוהו ג"ל שאין לסמוך על זה משום שכתב הרמב"ם בפ"ו גבי בני מעיים שמדמין שאם היה הנקב הראשון כמותו כשירה ואם היה ביניהם שני קודם שחיטה ניקבה וטריפה ע"כ, וכן הוא לשון הראב"ן בס"י רמ"ז משמע דהיכא דלא מידמו לאו מחמת ספק מטריפין אלא משום דבודאי קודם שחיטה ניקב, והכי מוכח נמי מלשון הטור שכתב ואם אין דומין טריפה שודאי הראשון נעשה לפני השחיטה ע"כ, ולשון הרוקח הוא ג"כ בידוע קודם השחיטה היה וטריפה וכן עיקר להחמיר עכ"ל, ובודאי לחומרא נקמינן כהפר"ח, ומיהו נמצא בועה במקום הנקב כתב הפר"ח דמסתברא דאף אם הקיפו ולא דמי כשירה משום דבועות עשויות להשתנות וכדלקמן בס"ס ל"ז ע"ש עכ"ל.

²⁵ וכתב הב"ח הטעם דאמרינן נשך וחזר ונשך,

²⁶ כ"כ הבי"ח ומ"ז ע"ש. ואף על גב דגבי זאב אנו מקילין אפילו שלא במקום השינים שאני התם דהא חזינן עכ"פ נקבים מחמת השינים משא"כ הכא שיש שני ספיקות לחומרא שמא לא העביר ידו ואת"ל העביר שמא לא ניקב עכ"ל. ולא מהני הקפה אפילו במקום שסומכין אהקפה. ש"ך

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

ואם נמצאים תולעים בתוך הנקב ולא פירשו כלל, מניחים את הריאה בשמש אם מתחממים ויוצאים לחוץ כשירה ואם לאו טריפה²⁷.

וכן בעוף שנמצא תולעים בקורקבן²⁸ ונקבוה, תלינן²⁹ לקולא לומר אח"כ נקבוה, ואפילו אם אין התולעים בתוך הנקבים³⁰.

וי"א³¹ שאם נמצא נקב או נקבים, ואין רואים תולעים בתוכם, רק נמצאו תולעים אצלם בין סמוך בין מופלג. אין להכשיר מן הסתם, דאפשר דהני תולעים לא יצאו מהריאה כלל, ומעלמא אתו, והנקבים נמי לא מהתולעים הם. ולכן יש להכניס הריאה למקום חם, כגון נגד השמש בקיץ, ובחורף נגד חום התנור, אם מתחמם ויוצא אפילו תולעת אחת כאלו מנקב אחד, יש להכשיר. אפילו אין מספר התולעים המונחים אריאה כל כך כמו הנקבים. ואם אין שום תולע יוצא, טריפה.

²⁷ ברוקח סי' שפ"ג כתב ריאה שיש בה תולעים מניחים את הריאה בשמש אם מתחממים ויוצאים לחוץ כשירה ואם לאו טריפה, וביאר הש"ך שמה שלא הצריכו הפוסקים בדיקת השמש משום דאינהו מיירי להדיא בנמצאים תולעים על הריאה ואם כן חזינן דפירשו והילכך כיון דפירש מקצת לא איכפת לן תו באינד דלא פירשו דהרי נראה לעין דהני ניקבי מורני נינהו כיון דפירש מקצת, אבל הרוקח מיירי בדלא פירש כלל דאי לאו דיוצאין ע"י חום השמש הוי טריפה דהא לא קאמרי בש"ס אלא לאחר שחיטה פירש משמע דלא הוי כשר אלא כשפירש ולא כשנמצאים בתוך הנקב ולא פירשו כלל, והלכך מהני בדיקת השמש לקולא דאם יוצאים לחוץ כשירה והסכים לזה ויש להחמיר.

²⁸ גבי כרס ודקין וכן כל אבר שהנקב פוסל בו תלינן נמי לקולא שלאחר שחיטה נקבו לבד במוה וכמ"ש לעיל סי' ל"א, כן הוא בה"ג דף קכ"ט ע"א ובראב"ן סי' רמ"ו וכ"כ באו"ה כלל נ"א ד"ב ומביאו בד"מ לפסק הלכה.
²⁹ מלשון הטור והמחבר משמע לכאורה דספיקא מיהא הוי אלא דתלינן להקל דלאחר שחיטה פירש, אבל הרמב"ם פ"ו והכל בו והאו"ה כתבו חזקה שלאחר שחיטה פירש וכן ראב"ן כתב ודאי לאחר שחיטה פירש וכן משמע מדברי שאר פוסקים, ש"ך.

³⁰ מהרש"ל פא"ט סי' נ"א פסק דדוקא כשנמצא התולע בתוך הנקב או על הנקב ולא רחוק מן הנקב שמוכח שהנקב בא מתולעת וצריך למצוא דוקא תולעת בכל נקב ונקב או עליו, והב"ח הוסיף דבעינן שיהא התולע מקצתה בנקב ומקצתה חוץ לנקב, אבל הש"ך כתב וז"ל ואין לכל הדברים אלו עיקר והכרח בש"ס ופוסקים ומהר"ם מלובלין בתשובה סי' קכ"ז חולק על כל זה ומסיק להלכה דודאי אם נמצא נקב או נקבים בריאה ולא נמצא על הריאה שום מורנא אין להקל ולהכשיר ולתלות שע"י המורנא באו, ואין לסמוך על הכרת הבודקים שאומרים שבקיאין לידע איזה נקב בא מחמת מורנא ואם נמצא התולעים בפנינו בין נמצאו בתוך הנקבים או בחוץ על הריאה יש להכשיר וא"צ לדקדק שיהא התולעים דוקא על הנקב או בסמוך לו ממש כי מי יוכל לצמצם כזה, אלא כיון שאנו מוצאים התולעים בפנינו על הריאה יש הוכחה גלויה שהנקבים באו ע"י מורנא וגם א"צ לדקדק שימצאו כ"כ הרבה תולעים כמספר הנקבים עכ"ד, וכן ראיתי נוהגין, והכי משמע נמי לכאורה ממאי דכתבו הפוסקים דבזאב אפילו שלא במקום שיניו תלינן כולהו בזאב ודו"ק עכ"ל ע"ש.
³¹ ש"מ"ח שם י

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

וכן אם נמצא נקב או נקבים ותולעים בתוכם, רק שהתולע עמוק מן החור, נמי לא מכשרינן מסתמא, דלמא הני תולעים אינן בהם כח לרחוש ולנקוב כלל, ולא מכשרינן כי אם כשרואין אחת יוצאת בפנינו, או על ידי בדיקת החום כדלעיל, או תולין שמכל הנקבים יצאו תולעים ונאבדו.

ונראה לי להקל עוד במקום הפסד, אם נמצאו תולעים בחוץ ברחוק מקום מהנקבים, ותולע בתוך הנקב עמוק מהנקב, ומראה התולע כאותן שבחוץ, אפילו אין יוצא על ידי בדיקת החום, תלינן דלאו מעלמא אתי, דהא איכא דומה להם בתוך הנקב:

ומיהו אם הנקב פתוח פירוש, שיש חלל בנקב כעין נקב שיש בו חסרון, או אם נמצא סביבות הנקב אדום, או שהושחר סביבות הנקב, וכן אם האדימו הצלעות שכנגד הנקב, לא תלינן לקולא בין בתולעים ובין בנמצא נקב במקום שהעביר הטבח ידו³², או במקום שהחזירו הזאב נקובה. דודאי בחייה קודם שחיטה נקבחה וטריפה. ולא מהני הקפה המבוארת להלן³³. ולפיכך יש³⁴ לעיין לכתחילה בצלעות נגד מקום הנקב, שאם בצלעות אודם או שחור, מוכח גם כן שנקב זה מחיים היה, ולכן לקותא נגדו.

זה הכלל, דבר שתולה בו, צריך לעיין בנקב אם אפשר להעשות על ידי אותו דבר, אם בזאב, צריך שיהיה הנקב כדרך שאפשר להעשות בשן, ואם בסכין, כדרך שאפשר להעשות בסכין, וכן כולם.

ואם אין מקום לתלות בו והדבר ספק אם ניקבה מחיים אם לאו, עושין נקב אחר ומקרבינן אצל נקב זה אם הם דומין כשירה, שכמו שזה נעשה אחר שחיטה כך נעשה הראשון אחר שחיטה, ואם אינן דומין טריפה דודאי הראשון נעשה קודם שחיטה.

³² וכתב בבדיקות קבלה על נקבים אם נמצא נקב אדום ורך סביבותיו אז ודאי נקב חדש ותלינן ביד הטבח אבל אם נמצא הנקב לבן וקשה כעין שומן אז ודאי נעשה קודם שחיטה וטריפה. ובש"ח שם כתב רק שמעתי מנהג קצת בודקים שאם הוא אדום קצת במקום הנקב ממש ורך, ויוצא ממנו גם כן אדום, תולין במידי דאיכא למיתלי, אף על גב דמבואר לעיל דאדום הוה סימן דנעשה מחיים, היינו שיהיה אדום סביבו בשטח רב, וקשה קצת, כעין אדמימות מכה נפוחה שבאדם, אבל אדום קצת במקום הנקב, כך דרכו מחמת דם הריאה שנתעורר לצאת. ואין לנהוג כן כי אם מי שיש לו קבלה מרבו במראית עין דוקא, כי היכי דלא ליטעני.

ומעשה שנמצא נקב, ועור הריאה תלוי על גבי הנקב כעין דלת, והיה דעת המורה להקל, באמרו שמסתמא אחר שחיטה נעשה, שמחיים ראוי שתהא העור כלה לגמרי מן הנקב, ואף על גב דלא הוה ליה למיתלי על פי הדרכים שנוכרים לעיל, רצה להכשיר, ונראה שאין לסמוך כלל על זה, דפעמים אף בחיים נעשה כך.

³³ אפילו במקום שסומכין אהקפה. ש"ך שם
³⁴ ש"ח שם י

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ואין מדמין מאונא לאומא ולא מאומא לאונא³⁵, אלא מאומא לאומא ומאונא לאונא, ויכולין לדמות בריאה אחרת, וכשמדמין באחרת אין מדמין אלא מבהמה דקה לבהמה דקה או מגסה לגסה, אבל לא מדקה לגסה ולא מגסה לדקה. ואין מדמין בזמן הזה שאין אנו בקיין לדמות.

דף מט:

ה. להביא חלב שעל גבי הדקין ... להביא חלב שע"ג הקבה ... מה חלב המנסה את הקרב תותב קרום ונקלף אף כל תותב קרום ונקלף

האוכל כזית³⁶ חלב מבושל³⁷ במזיד חייב כרת ואם התרו בו ואכל כזית, לוקה ואם אכל בשוגג, חייב חטאת וחצי שיעור ג"כ אסור מן התורה.

בפירוש אמרה תורה³⁸ שאינו חייב אלא על שלשה מיני בהמה טהורה בלבד שנאמר (ויקרא ז פסוק כג) כָּל חֶלֶב שׁוֹר וְכֶשֶׂב וְעִז לֹא תֹאכְלוּ וְכֹל בְּהֵמוֹת טְהוֹרוֹת נִכְלְיוּן בָּאלוּ הֵג' מִיָּנִים כִּגוֹן שׁוֹר הֵבֶר, נִכְלָל בְּסוּג שׁוֹר וְעִזֵי הַיַּעַר, בְּכֹל עִז.

³⁵ מדברי המחבר משמע אף לפירוש הרי"ף דסבר שמדמין מריאה לריאה אחרת לא התירו אלא מאונה לאונה או מאומה לאומה ולא מאונה לאומה או מאומה לאונה אף בבהמה עצמה ודמי לקנה דאין מקיפין מחוליא לבר חוליא וכן כתב הפר"ח ע"ש.

³⁶ רמב"ם מאכ"א פ"ז ה"א

³⁷ דאם אינו מבושל אינו דרך הנאתו ויהיה פטור וכרמב"ם שם פי"ד ה"י "כל האוכלין האסורין אינו חייב עליהם עד שיאכל אותן דרך הנאה וכו' ובהל' י"א "כיצד הרי שהמחה את החלב וגמעו כשהוא חם עד שנכוה גרונו ממנו או שאכל חלב חי וכו' הרי זה פטור:

³⁸ יו"ד סי' ס"ד סעי' א' ופמ"ג שפ"ד ס"ק א'

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

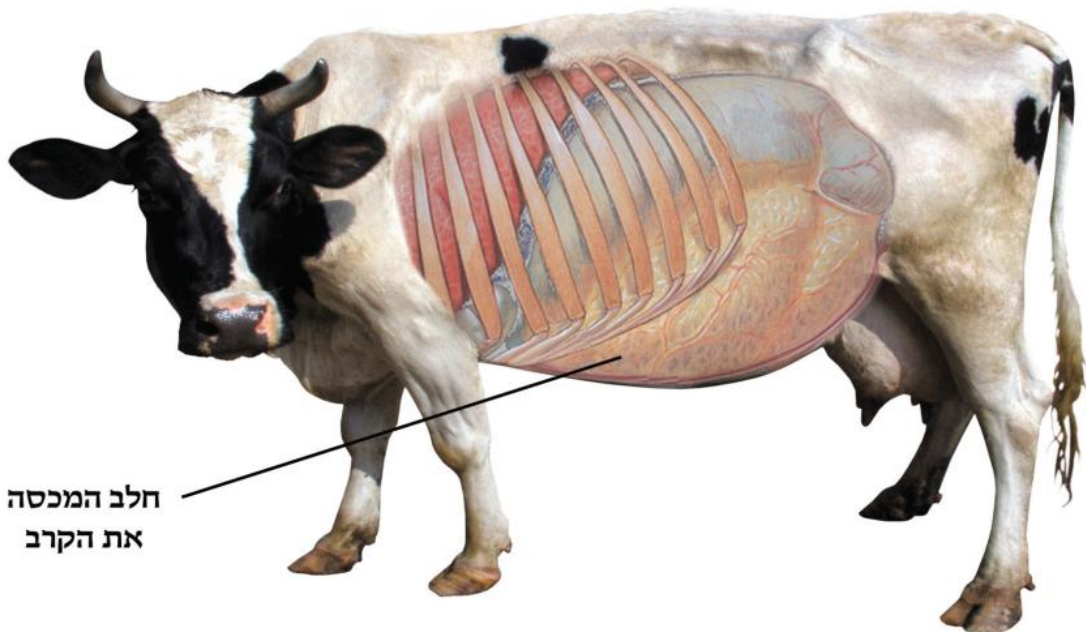

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

איזה חלב האסור³⁹ מן התורה⁴⁰ כל שהוא תותב קרום ונקלף ושלא יהא בשר חופה אותו⁴¹ תותב רצה לומר פרום כשמלה על הקרום שמפסיק בין החלב שלמעלה ובין הקרבים שלמטה. ונקלף פירושו שאינו ארוק על הקרום, אלא באופן כשנקלף הקרום, נקלף ג"כ החלב שעליו וכן צריך שלא יהא בשר חופה אותו דאם הבשר חופה אותו, אינו חלב אף שהוא תותב⁴², ומותר.

חלב המכסה
את הקרב

³⁹ שו"ע ונו"כ שם ד

⁴⁰ ברמב"ן ויקרא פ"ג פס' ט' "שם חלב בלשון הקדש השומן הנפרד שאינו עם הבשר כדבר אחד, כי השומן המתערב בבשר, שאינו נפרד ממנו, יקרא שומן וכו' והחלב הוא הנפרד אשר עליו קרום ונקלף לא יתערב הלשון בהן בשום מקום, כאמרנו בשר שמן, לא בשר חלב, וכן בשאר לשונות הגוים שמותייחן חלוקין"

⁴¹ דכתיב את כל החלב המכסה את הקרב מה חלב המכסה את הקרב הוא תותב וכו'
⁴² כף החיים ס"ק י"ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

שלשה חלבים הן שחייבין עליהן כרת, חלב שעל הקרב, ושעל שתי הכליות, ושעל הכסלים, אבל האליה⁴³ מותרת באכילה לא נקראת חלב⁴⁴ אלא לענין קרבן בלבד, כמו שנקראו חלבים⁴⁵ כליות ויותרת הכבד לענין קרבן.⁴⁶

אבל צריך שינקר⁴⁷ ממנה מה שלצד פנים⁴⁸ שזה חלב גמור ואינו חלב האליה ולא הותר אלא האליה בלבד גם צריך להסיר חומי האליה אע"ג שאין בהם חלב, כי הם יונקים מחלב הכליות ואסורים מדרבנן⁴⁹.

גם בדקין⁵⁰ בתחלת יציאתן מן הקיבה עד אמה יש בהן חלב, שגם הוא אסור מריבוי דכל החלב המכסה את הקרב שהוא דומה לו וצריך לגורדו עד אורך

⁴³ הנתח שמן הכליות ולמטה לצד הזנב והזנב נקרא אליה רש"י חולין י"א א' ד"ה מאליה

⁴⁴ חולין קי"ז א'

⁴⁵ כמו שאתה אומר, חלב הארץ וחלב כליות חטה שהוא טובם ולפי שמרימין דברים אלו מן הקרבן לשריפה לשם נקראו חלב שאין שם דבר טוב אלא המורס לשם ולכך נאמר בתרומת מעשר בהרימכם את חלבו ממנו מאכ"א פ"ז ה"ה

⁴⁶ וכפיר"ש שם "המובחר שבו ועיין גור אריה שם "דאין לפרש כמשמעו, שהרי האליה לאו חלב היא, שאינו אסור באכילה (חולין קי"ז). ואין להקשות, דשמא אין הכי נמי, ויהיה אסור באכילה ולומר דאליה חלב, דחלב הוא נפרד מן גוף הבהמה, ועל זה יפול שם "חלב", אבל האליה אינו נפרד ממנו. והיינו דקאמרינן (חולין מט ע"ב) 'מה חלב שעל הקרב תותב קרום ונקלף וכו', דשמעינן מזה שענין החלב שהוא נפרד מן הבהמה. ואם כן, איך נאמר שיהיה חלב האליה – שהוא האליה ממנו – דין חלב עליו".

אבל ברמב"ן פ"י "והנה אין באליה חלב כלל, אבל יש בה שומן שאינו נפרד כמו שיש בכל נתח טוב ירך וכתף ואם כן הכתוב שאמר (להלן פסוק יז) כל חלב וכל דם לא תאכלו, אין שומן שעל גבי האליה בכלל, כי איננו חלב בשמו ובטבעו ואם היה כל שומן חלב, אם כן יאסר כל שומן שבבהמה בכתפות ובצדדין, כי הכתוב לא אמר כל חלב אשר יקריבו לה' לא תאכלו, אבל אמר כי כל בהמה אשר תקרב על המזבח יאסר כל חלב שבה ולא יתכן שנאמר שאסר מה שנקריב מן הבהמה, שאם כן יהיו הכליות והיותרת על הכבד אסורים אבל כל הנקרא חלב נאסר אע"פ שאינו קרב למזבח, כגון החלב אשר על הטחול, ושאינו נקרא חלב מותר אעפ"י שהוא קרב, כגון הכליות והיותרת מן הכבד וכן האליה וכן אמר הכתוב במלואים בצווי ולקחת מן האיל החלב והאליה (שמות כט כב), ובמעשה ויקח את החלב ואת האליה (להלן ח כה), כי אין האליה חלב: והכתוב הזה שאמר חלבו האליה תמימה, פירושו שיקריב ממנו חלבו באליה תמימה, כי כאשר יסיר האליה תמימה עד העצה יוסר עמה חלב רב אשר הוא מחובר בה בצד הפנימי וכך אמרו בת"כ (ויקרא יט ב) להביא את החלב הסמוך לאליה, זה החלב שבין הפקוקלות".

⁴⁷ שו"ע ונו"כ ה

⁴⁸ ונחלקו באחרונים אם אינו אסור אלא החלב שבאליה לצד פנים שבתוך חלל הבהמה, אבל לא מה שיצא מחוץ לחלל, או שאסור אף מה שחוץ לחלל הבהמה, ולא יצא מכלל האיסור אלא מה שלצד הגב, היינו הצד החיצון של האליה. ואף למעשה יש בדבר חילוקי מנהגים, שהאשכנזים בחוץ לארץ אוסרים גם החלב שמחוץ לחלל, והספרדים וכן האשכנזים שבארץ ישראל אינם אוסרים אלא מה שבתוך החלל ע"י ס' תורת הניקור הירושלמי ח"א עמ' צ"ד – צ"ט ק"ב.

⁴⁹ ונהגו המנקרים לנקר תחת האליה של שור וכבש ועו מפני הטבעת ולפנים

⁵⁰ שו"ע ונו"כ סד טו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

אמה. ויש אומרים שאותה אמה שרבתה התורה בריבוי דכל, היא בסוף המעים במקום שיוצא ממנו הרעי, הלכך נוהגין לגרור אורך אמה מכאן בתחלת המעים היוצאין מן הקיבה ואורך אמה בסוף המעים שקורין טבחיא, ומה שביניהם הוא נקרא שומן ומותר, ובלבד שינקרו אותו מן הורידין שבו. ויש אומרים שאין צריך אמה ממש, לכך נהגו להקל למדוד בזרוע אף על פי שאינו אמה מצומצמת.

הקיבה עשויה⁵¹ בקשת ויש בה שני מיני חלבים, שמבחוץ עשוי בקשת שהוא מקיף את הקיבה מבחוץ ושפנים עשוי כיתר, ומדכתיב בקרא (שם ג פסוק ט) וְאֵת הַחֵלֶב הַמְּכֻסֶּה אֶת הַקֶּרֶב מֵרִבְנֵי חֵלֶב הַקִּיבָה לְאִיסוּר, וְקִי"ל שלא ריבתה התורה לאסור אלא אותו חלב שעל הקשת שהוא אסור מן התורה⁵², מפני שהוא דומה לחלב גמור ומונה סמוך לו ויונק ממנו, ומדברי סופרים נהגו לאסור גם כן אותו שעל היתר⁵³ ואין להקל בו.

בחלק האחוריים צריך לנקר מטעם חלב את האליה והחוטים וכנ"ל וחלב הכסלים⁵⁴ עם הקרום וחלב שתחת מתנים ואי אפשר לפרש זאת בספר היטב אלא צריך ראייה מן

⁵¹ שו"ע ונו"כ שם יד

⁵² אסור מהדין. שהוא תותב קרום ונקלף, הוא לכ"ע חלב גמור. כרתי שם

⁵³ בשו"ע הביא ממנהג היינו היכי דנהגו לאסור כרבי ישמעאל בקרום ונקלף, נהגו לאסור, ובמקום דלא נהגו מותר, כי העיקר כרבי עקיבא (שם) דקרום ונקלף בלי תותב לא שמייה חלב והרמ"א הביא שמדינא אסור דאנן גרירין בתר בניי בבל, והן גרירין בתר רבי ישמעאל, דס"ל קרום ונקלף קרוי חלב. ועיין פלתי (ס"ק ב') דבהא דוקא אמרינן לאסור, אבל לא בשאר חלבים שהם קרום ונקלף

⁵⁴ לבה"ג הלי חלב ושאלתות ויקרא שאילתא ס"ח וברי"ף חולין צ"ג א' פ"י מקום חיבור הירכות, והוא החלב שבעיקרי הירכות מבפנים וכמש"כ בטור בשם הרמב"ם וברש"י חולין שם ובאו"ז ח"א סי' תמ"ה פ"י שהוא עצם קמנה שמונחת על עצם אגן הירכיים היינו הראש העליון שעל עצם המכתשת שהבוכנה נכנסת בו, והוא עגול כעין מרדה קטנה, ונקרא הנק"א ומחוברת לחולית האליה מלמעלה, ועליה יש חלב, תחת ראש המותן ועיין בסמ"ג לאוין קל"ח שסמוך לזנב יש שומן האליה, ועליו חלב ואותו חלב ושומן האליה דבוקים זה לזה ואין ביניהם אלא גיד אחד לבן כעין קרום ומראהו כמראה שומן, ומה שעל אותו הגיד אסור וחייבים עליו כרת. בשו"ת משיב דבר ח"ב סי' כ"א והעמק שאלה שם אות ו', כתב דיש להחמיר בשני הדעות שספק איסור כרת הוא. אבל ביש"ש פ' ז' סי' ה' כתב ששני הפירושים אמת, ושני החלבים הללו חייבים עליהם כרת, ואלו ואלו דברי אלהים חיים, ועיקר הכסלים הם בצדי הבהמה מזה ומזה, שיש שם מקום פנוי מצלעות, ואין שם אלא עור ובשר, והוא מסוף החזה ועד עיקרי הירכיים, וכולו נקרא כסלים, ולמטה מהכסלים לצד הארץ יש שם בשר אדום, והחלב שלמעלה ממנו נגד הצלעות הקטנות הוא חלב שעל הכסלים, שחייבים עליו כרת. שלחן גבוה סי' ס"ד ס"ק מ"ו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

הבקי בניקור והמדקדקים אין אוכלים מחלק אחריים עד שיראה למנקר אחר⁵⁵ ויבדוק אם מנוקר כראוי. וכן ראוי לנהוג⁵⁶.

אבל בחצי הבהמה של פנים⁵⁷, היינו חצי העליון לצד הראש, אין בהם מחלבים אלו רק קצת מן הקרום שעל חלב הכסלים הנשאר בראש הדפנות הנשאר שם בראשה וצריך להסיר אותו קרום ויש נוהגין להפריד גם כן הבשר הנדבק שם זה על גב זה ולגרור החלב שביניהם ויש מתירין משום דמחשב חיפוי בשר וכן המנהג באשכנז ונוהגים להניח בכל בהמה, צלע אחת מכאן, ואחת מכאן מהצלעות הגדולות, לחלק אחריים.

ו. חלב טהור סותם טמא אינו סותם

כל חלב⁵⁸ טהור דבוק הוא מאד באבר ואם ניקב הרי הוא סותמו וכן בשר⁵⁹.

ואף אם המחט עדיין שם מהני סתימת החלב שלמעלה, ואף אם עלה קרום על המחט ונעשה עליו כמו ווארציל, וכן אף אם ניקבה המחט כל הדופן ונכנסה להחלב, כל שעדיין נשאר קצת חלב למעלה כשר, ולא חיישינן שעברה המחט לחוץ וחזרה ועלה עליה קרום.

⁵⁵ חכמ"א כלל כ"ח סעי' ג'

⁵⁶ שו"ת חת"ס יו"ד סי' ס"ח דרכ"ת ס"ק מ"ו וז"ל "ע"ד בשר שבין צלע י"ב ל"ג שהזהיר עליו בעל זבח שמואל וכן הרב הגאון מו"ה שמואל לאנדוי בס' נב"י ח"ב והעתיק דבריהם בעל אהל יצחק. דע כי אין לנו אלא דברי האחרונים אשר מפיחה אנו חיים והסכמת ש"כ סי' ס"ד כדברי מ"ב שאפי' צלע י"ג גופיה אינו אלא חומרא אך האמת כי הבשר הזה צריך קצת ניקור ומפשימים השלי"ם [סחוס רירין] העור דק מעליו שהוא קרוב לחלב הכסלים ומכ"ש בשר שסמוך לבטן בטבור שקרוב מאד לחלב הפריסה וצריך השגחה להפשיט משם השלי"ם שהוא והקצבים הישראלים בקיאים ואומנים בזה וכן מנקרים איזה גידי דם בין צלע לצלע היורדים מחזה וגם בזה בקיאי'. אמנם במקומות שישראלים אוכלים חלק האחרונים וממונים מנקרים בקיאים על זה או מניחי אפי' הצלע הי"ב לאחוריים ומוסרים אותו להמנקרי אחריים בכלל שארי דברים שצריכי' ניקור ואין להקצבים אלא י"א צלעות בחלק הפנים ואין עליהם לנקר שום ניקור כ"ש ומשו"ה צווח בעל זבח שמואל שהיה בק"ק ליסא ששם מנקרי' האחריים אם יעזבו הצלע י"ב עם הבשר שבינה לבין הי"ג להקצבים והם אינם מנקרים שום דבר יבואו לידי איסור אך במקומינו שהאחריים אוכלים רק הגויים מפני טורח בניקור א"כ הבשר שבין הצלעות הנ"ל שניקורו קל ואין בו טורח וגם אינו חמור כ"כ והקצבים מנקרים אותו ונאמנים עליו יאכלו עניים וישבעו והרב בס' נב"י מייתי ראיה מק"ק פראג ששם מנקרים אחריים, לק"ק פאקש, ולא דמי להרדי ובעל אהל יצחק העתיק ולא שם על לב ודי בזה למבין. פה פ"ב יום ה' י"ב ניסן קפ"ה לפ"ק – משה"ק סופר מפפ"דמ". ובדרכ"ת שם כתב נמי דבארץ הקודש אין אוכלים אחריים ובס"י ס"ה ס"ק מ"ו כתב דמקומו נמי לא היו אוכלין אחריים

⁵⁷ סעי' ז' ובש"ך ס"ק י'

⁵⁸ שו"ע ונו"כ ב

⁵⁹ מ"ז א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ונראה גם אם לא ידע מתחילה דיש שם מחט רק אחר שהוסר החלב מצא שם מחט, אם רואה דהחלב הוא שלם מבחוץ בלא ריעותא הגם שיש ריעותא בפנים נגד המחט כשר, זולת אם רואה בחוץ כעין בשר נגד פי המחט אז נראה דהוא קרום מחמת מכה⁶⁰.

חויץ מקרום שעל הלב וחלב שעל הכרכשתא שעשויים ככובע עגולים ואינם מהודקים בו שפיר ואינם סותמים, כמו שיבואר להלן וכן כל חלב טמא אינו דבוק כ"ב ואינו סותם.

לפיכך קיבה שניקבה⁶¹ וחלב טהור סותם את הנקב מותרת⁶², וכן כל נקב שהבשר או החלב המותר באכילה סותם אותו הרי זה מותר. אבל בדבר שצריך שיעור בעובי כגון טחול לא מהני סתימה⁶³.

וחלב היה שכנגדו בבהמה אסור אינו סותם, אף על גב דלעניין אכילה טהור הוא לגבי סתימה אינו סותם שאינו מהודק יפה.

ובעוף כל שומן שלו דבוק בו מאד וסותם⁶⁴, מיהו אינו נקרא סתימה אלא כשהוא סותם נקב באותו אבר שהשומן דבוק בו בתולדתו⁶⁵, אבל אם סותם נקב של אבר אחר לא מקרי סתימה וטריפה.

⁶⁰ יד יהודה שם ב

⁶¹ רמב"ם הלכות שחיטה פרק ו הלכה י

⁶² וכן בכרתי סד יז

⁶³ ש"ך

⁶⁴ דעוף לא מצינו כנגדו טמא, מהרש"ל פא"ט סי' ס"ב כתב שהסכימו לזה כל האחרונים וחלילה לו לחלוק עליהם בלי ראייה מספקת אבל מ"מ אלמלא בא לידי כה"ג לא הייתי אוכלו כיון ששומן עוף הוא רך אין זה סתימה אבל חלילה וחלילה לאסור לאחרים עכ"ל. ועיין בתשובת באר עשק סי' ס"א שכתב שאולי יש להחמיר בשומן אוווא הבא מכה פיטום דלא מיקרי סתימה דאם תכחיש סופו להתפרק השומן, וכתב המנ"י עליו שהוא נגד משמעות סתימות לשון הפוסקים ע"כ וצ"ע לדינא והיודע יבין וישכיל בדין זה ויבורר.

⁶⁵ ומשמע דה"ה לבשר שאינו סותם אלא בכה"ג וריאה שניקבה ודופן סותמתה דכשר היא משום דהבשר אצלו בתולדתו וסביך שפיר בבישרא הא לאו הכי לא, וכן דעת הש"ך ועיקר ודלא כהט"ז, פר"ח. והמנ"י שם בכלל צ"ו רוצה ליישב קצת דעת הש"ך שגם כוונתו לאפוקי אם הבשר אינו אצלו בתולדתו רק שנסרך לבשר אבל אם הוא אצלו בתולדתו אף שאינו דבוק סותם, ומסיק אבל הלשון לא עדיף וכו' שכתב הש"ך לא משמע כן, וצ"ע ע"כ ע"ש.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

**ז. שלשה משקים אסורים משום גילוי היין והמים והחלב
ושאר כל המשקים מותרים ... חמשה אין בהם משום גילוי
ציר וחומץ שמן ודבש ומורייס ר"ש אומר אף הן יש בהן
משום גילוי ... אוסר בדבש**

כבר התבאר במסכת סנהדרין דף ע. וע"ז דף ל. ולעיל דף ט: י. שבזמן הש"ס היה⁶⁶ גילוי – כלומר משקין שנתגלו ואוכלין שנתגלו, סכנה גדולה מפני הנחשים שאכלו ושתו מהם, והטילו שם ארס, וכתבו הטור והש"ע דעכשיו שאין נחשים מצוים בינינו לא חיישינן לגילוי ולכן קצרו בזה⁶⁷,

וכתב אחד מגדולי האחרונים הגם עתה בארצות המערב הפנימי, יש הרבה מקומות דשכיחי בהו נחשים ועקרבים⁶⁸, וצריכים ליוהר בגילוי. כשם שאסור לאכול ולשתות דבר איסור, כמו כן אסור לאכול ולשתות דבר של סכנה ומרגלא בש"ס דסכנתא חמירא מאיסורא. ולפיכך דברים⁶⁹ שאסרום חכמים משום סכנה כגון שלושה משקין המים והיין והחלב שנתגלו שיש לחוש שמא שתה מהן נחש והטיל בהן ארס, וכן דבש⁷⁰ ויש אוסרים אף

⁶⁶ עורך השלחן יו"ד קמז א ב ה

⁶⁷ ואין בזה משום דבר שנאסר במנין שאסור לעולם אף כשבטל המעם דבגילוי כשגזרו לא גזרו רק על המקומות שנחשים מצויים וכך היתה התקנה שעל המקומות שאינם מצויים לא גזרו [טור וכ"כ התוס' פרק אין מעמידין ל"ה א]

⁶⁸ פר"ח סק"א

⁶⁹ טור יו"ד קמז

⁷⁰ עיין פר"ח שהאריך בשיטות הראשונים בזה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ציר 71 ושום כתוש, אפי' אם שתו מהן אחרים ולא הוזקו אין לשתות מהן⁷², ושאר כל המשקין מותרין⁷³.

ויין מוזג כל זמן שיש בו מעט יין, יש בו משום גילוי⁷⁴.

כל המשקין⁷⁵ האסורין משום גילוי שנתגלו בין ביום בין בלילה אסורין, ואפילו היה בצדן אדם ישן אין אימת ישן על הזוחלין. אבל אם אדם ער יושב בצידו אף על פי שאינו משמרו לא אסיר משום גילוי⁷⁶.

וכמה ישהו ויהיו אסורין, כדי שיצא הרחש מתחת און כלי וישתה ויחזור למקומו.

שיעור המשקין שיש בהן משום גילוי בכלי אין להם שיעור, הן רב הן מעט, בקרקע י"א שאם הם מ' סאה או יותר אז הארס בטל בהם ושרי ופחות מכאן אינו בטל ואסור וי"א איפכא שעד מ' סאה מותר לפי שהן מועטין ואם היה בהן ארס ניכר אם הם צלולין אבל כשהן יותר אפשר שיש בהן ארס ואינו ניכר בהן וטוב לחוש לדברי שניהם⁷⁷.

⁷¹ טור שם הזכיר ציר ועיין ב"י דהמירא סכנתא ואיכא למיחש לציר. ובפר"ח הביא מחל' הראשונים והכריע דאיכא למיחש לציר.

⁷² ע"י בס' תוספת ירושלים שהוכיח מלשון מס' ד"א דאם היו מגילין כל הלילה גם במקום שאין נחשים מצויים ואין בו משום גילוי וחשש נחש ואפי' בציר ומוריים ואיך שאין בהם משום גילוי מ"מ בהי' מגולה כל הלילה יש בו סכנה עי"ש

⁷³ בשו"ת ברכה אות ה' וביד אפרים שכ' בשם תשו' בית יהודה חיו"ד סי' כ"ה דבמקום שאוסרין מים מגולין לא מהני ס' רק השיעור הוא בכדי שתאבד המרה עיין שם וכדברים אלו מבואר גם בפר"ח ס"ק ג' והביא ראי' לזה עיין שם ועי' בשו"ת נשמת כל חי חיו"ד סי' ל"ט מ"ש בזה פר"ח שם.

⁷⁴ גירסת הפרישה והפר"ח היתה כל שיש בו טעם יין ועיין פרישה שם שכתב אבל אין בהן טעם יין אפשר שאינו שותה הואיל ומים מעורבין הן. אך עיין בפר"ח שכתב משמע שאם אין בו טעם יין אין בו משום גילוי, ולא ידעתי מנין לו דהא בגמרא [עבודה זרה ל, א] סתם אמרו יין מוזג יש בו משום גילוי ומוכח בפרק אין מעמידין [שם] דאפילו מוזג טובא, ומיהו בהא איכא למימר דאע"ג דמוזג טובא מכל מקום יש בו טעם יין דאם לא כן לא מקרי יין מוזג, אלא דאכתי קשה דאפילו תימא דאין בו טעם יין אלא קיוהא בעלמא מאן לימא לן דלא שתי נחש מיניה, ושמא י"ל דהטור מיירי כשהיין מוזג בשאר משקין וכיון שאין בו טעם יין דינו כשאר משקין שאין בהם משום גילוי, ואם לזה כיון יפה כיון אבל ביין מוזג במים אין להתיר כלל בלא ראייה, וכן נראה דעת הרמב"ם [רוצח ושמירת נפש יא, ז] שסתם.

⁷⁵ רמב"ם הלכות רוצח ושמירת הנפש פרק יא הלכה יא, טור שם קמז

⁷⁶ פר"ח

⁷⁷ טור שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

בקבוק מכוסה ואינו פקוק אסור, פקוק אם מהודק יפה. בכדי שינטל בפיקקו שיכול ליטול הכלי על ידי אחיזת הפקק לבדו בידו מותר, אבל אם אינו מהודק כל כך אסור משום דחיישינן שמא הנחש נטל הפקק וגילהו ושתה ממנו וחזר וכיסהו⁷⁸.

י"א⁷⁹ שמשקים שנתגלו, עכשיו שאין נחשים מצויים בינינו⁸⁰, מותר⁸¹. והרוצה להחמיר בזה גם בזמן הזה, יש לו על מי שיסמוך⁸², ובפרט במקומות שגם בימינו שכיחים נחשים⁸³. ואם היו גלויים כל הלילה יש לחוש⁸⁴.

וכן – גם לשיטת המחמירים בימינו – אין לחשוש מדין מים מגולים כשהם נמצאים במקרה, כי אין דרך נחשים להיכנס למקומות קרים⁸⁵.

נקט לסימן⁸⁶ בדרך דמיחש חש – "ד"בש"מ"מ"י"ן"ח"לב"ש"ום"ר"ל שבזמן הזה אין איסור בגילוי כמ"ש הטור אלא הרוצה למיחש יחוש⁸⁷.

⁷⁸ פר"ח מהירושלמי.

⁷⁹ שו"ע ונו"ב שם א

⁸⁰ אין כאן משום דבר שבמנין שלא נגזרה לכתחלה אלא במקום דיש משום גלוי מדקאמרינן יין מבושל אין בו משום גילוי והרבה כיוצא שם וה"ה לדידן כולם כיון שלא נאסר לגמרי כנ"ל. ביאור הגר"א שם

⁸¹ נראה לי דבמקומות שהן מצויין חוששין לגזרת חכמים. ערך לחם למהריק"ש שם. ובפר"ח כתב בארצות המערב יש הרבה מקומות דשכיחי בהו נחשים ועקרבים, וגם פה ירושלים תוב"ב ואנפיה אף על פי שאין מצויין הרבה, מכל מקום מצויים קצת וראוי לכל ירא לנפשו להזהר בהם. ובמצרים זה שנה אחת בקירוב הניחו מין תבשיל אחד מגולה וכל אותם שאכלו מאותו תבשיל נסתכנו הרבה ובעל הבית מת ולמה נסכן עצמנו בדבר שבנקה יוכל האדם להזהר ממנו.

⁸² של"ה ח"א שער האותיות ד"ה איסור משקין שנתגלו; פר"ח יו"ד סי' קמז; מעשה רב סי' צה, ופאת השולחן סי' ב סקל"ב, בשם הגר"א; בן איש חי שנה ב פרי' פינחס אות ט. וראה עוד בשו"ת פאת שדך סי' פו; ס' שמירת הגוף והנפש ח"א סי' מד. וראה באריכות פרטי הדינים באנציקלופדיה תלמודית, כרך ו, ע' גלוי, ובחלק א מבוא ד – השתנות הטבעים.

⁸³ דרכ"ת שם סק"ו וסק"ז וראה בשו"ת ישא יוסף ח"ב סי' מו שלדעת רי"ש אלישיב גם בימינו ראוי שירא שמים יחוש לדעת הגר"א, אך מעיקר הדין יש מקום להקל, עיין שם.

⁸⁴ עי' בס' תוספת ירושלים שהוכיח מלשון מס' ד"א דאם היו מגילין כל הלילה גם במקום שאין נחשים מצויים ואין בו משום גילוי וחשש נחש ואפי' בציר ומוריים ואיך שאין בהם משום גילוי מ"מ בה"י מגולה כל הלילה יש בו סכנה עי"ש. דרכ"ת י

⁸⁵ שו"ת שבה"ל ח"ו או"ח סי' סג אות ב.

⁸⁶ פרישה שם ה

⁸⁷ עיין בשל"ה דף ע"ט ע"ב שכתב דמ"מ שומר נפשו ירחק מזה. והא ראייה שהרי הטור כתבן לכל הדינים אחד מהם לא נותר ע"ש עוד. ובהנהגת החסיד הגר"א ז"ל כתוב ג"כ שהיה נזהר מאד בדבר זה ע"ש טעמו. ועי' במעשה רב מהגר"א אות צ"ה שכ' וז"ל גילוי אסור אף שאין נחשים מצויים בינינו והוא ז"ל ה"י נזהר מאד בדבר עכ"ל ועי' בשו"ת עמק הלכה (מהרב מזיטל) חיו"ד סי' נ"ה מ"ש בזה ועי' בפרי תואר שם שהחמיר ג"כ בדין גילוי גם בזמננו אך כתב דכל זה הוא במדינות דשכיחי נחשים ועקרבים אבל במדינות דלא שכיחי אין לחוש לאסור כלל עיין שם ועי' בבלי"י ס"ק ב' שכ' דמ"מ יש לזהר גם בזמננו שלא לשתות בלילה מים מגולין משום שממות שקורין שפי"ן בל"א עכ"ד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

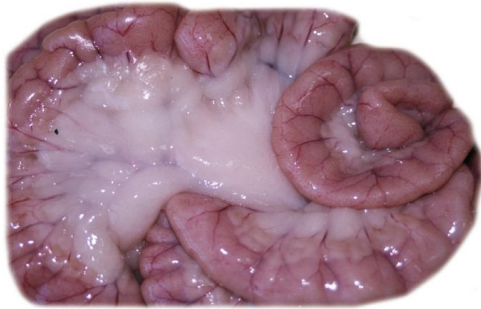

הלכות הדף היומי

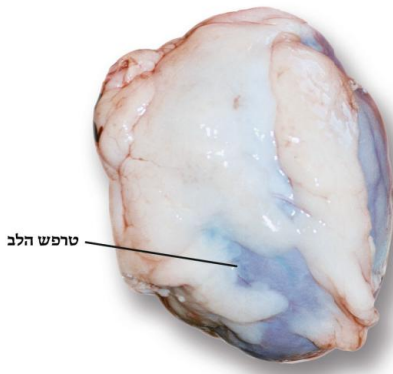
מסכת חולין

ח. חלב העשוי ככובע אינו סותם היכא אמרי לה חיטי

דכרכשא ואמרי לה טרפשא דלינא

ניקבו הדקיין⁸⁸ שהם טריפה כמו שהתבאר לעיל דף מב. אם חלב טהור סותמו כשירה⁸⁹, שכל חלב טהור דבוק בו מאד וסותם וכן בשר⁹⁰. אבל בדבר שצריך שיעור בעובי כגון טחול לא מהני סתימה⁹¹. כמו שהתבאר

חויז מקרום שעל חלב שאם ניקב חלב⁹² עד לאחד מן החללים טריפה, כמו שהתבאר לעיל דף מב. ואפילו חלב הטרפשא של חלב פי' כיס שהלב נחבא בו, סותמת הנקב לא הוי סתימה וטריפה, משום דחלב הטרפשא כיון שהוא עגול ונעשה ככובע לא מהדק יפה ואינו סותם, אבל אם שמנונית חלב עצמו סותם הנקב הוי סתימה וכשירה, ויש

⁸⁸ שו"ע ונו"כ מו א

⁸⁹ מדברי התוס' פא"ט דף מ"ט ומדברי שאר המפרשים שם מתבאר שאפילו מחט תחוב בנקב וחלב טהור סותם כשר, ש"ך ופר"ח, ודלא כמ"ש בתשובת באר עשק סי' ס"א בפשיטת בלי ראייה רק מסברת עצמו וז"ל ועוד אני אומר שדוקא כשהנקב בלי מחט נוכל לומר שהשומן סותם אבל אם המחט על עמדו עומד ותמיד נוקב קשה הדבר להאמין כי יסופר שהשומן ימנע המחט או הקוץ מלצאת עכ"ל, ובודאי אישתמיט מיניה דברי התוס' והפוסקים שכתבו כן בפשיטות ואילו ראה לא היה הדבר קשה עליו כ"כ. ודע שלא דווקא חלב טהור סותם אלא ה"ה לבשר שסותם וכמ"ש הרמב"ם בפ"ו, ולראייה כתב הב"י וד"מ וש"ך כמו הדרא דכנתא דבסמוך סעיף ג' וכדאמרינן גבי ריאה בסי' ל"ו דהיכא דניקב סימפונא דריאה ובשר סותם ע"ש והכי אמרינן לעיל סי' ל"ט גבי ריאה שניקבה ודופן סותמתה כשירה ע"ש. כתב האו"ה בכלל ג"ב דדוקא בדבר שניקבתו במשהו אבל בדבר שצריך שיעור לנקיבתו כגון נקיבת הטחול לא מהני סתימה דדילמא אינו סותם כ"כ בעובי דינר זהב וכן עיקר ולזה הסכימו האחרונים.

⁹⁰ מ"ז א

⁹¹ ש"ך

⁹² שו"ע ונו"כ מ א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

מטריפין גם בסתימת השמנונית, ויש להחמיר.

וכן חלב שעל הכרכשתא שעשויים ככובע עגולים ואינם מהודקים בו שפיר ואינם סותמים, וכן כל חלב טמא אינו דבוק כ"כ ואינו סותם,

וחוץ מהמחיצה⁹³ שבאמצע הבטן המבדלת בין איברי המאכל ואיברי הנשימה, והיא שקורעין אותה ואחר כך תראה הריאה, והיא הנקראת טרפש הכבד, והמקום הלבן שבאמצעה, וחלב המעי האחרון שבאיברים אלו, אין מגינין לפי שהן קשין, ונקב שנסתם באחד מהן אינו כסתום,

⁹³ רמב"ם שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

